

תוספת לפרק 50

הרשות המבצעת בישראל: הממשלה

התוספות בצהוב.

1. הרכב הרשות המבצעת

הממשלה בישראל היא הרשות המבצעת. הרשות המבצעת מורכבת מכמה דרגים:

1. **דרג מקבלי החלטות- ממשלה.** בממשלה חברים:

א. **ראש הממשלה:** עומד בראש הממשלה, יש לו אחריות כללית על פעולות הממשלה וקובע את סדר היום של הדיונים בממשלה.

ב. **השרים:** כל שר מופקד על ענייני משרד מסוים, אחראי על הנעשה בו ויש לו אוטונומיה לנהל את משרדו כפי שהוא מוצא לנכון (במגבלות החוק כמובן).

החלטות הממשלה מתקבלות ברוב קולות לאחר דיון בישיבת הממשלה. אם יש שוויון בין המצביעים, ניתן לראש הממשלה קול נוסף.

ישנם כמה פורומים עיקריים שבהן מתקבלות החלטות ממשלה:

☞ **מליאת הממשלה:** ישיבת הממשלה כללית שבה מתכנסים כלל השרים. על פי רוב ישיבה זו מתכנסת

אחת לשבוע בימי א'

☞ **ועדות שרים:** בשל ההיקף הרחב של העניינים שבהן עוסקת הממשלה אי אפשר לדון בכלום במליאת

הממשלה. חלק מהסוגיות מוצגות בפני ועדות שרים העוסקות בנושאים קרובים. כך למשל סוגיות

הקשורות לתקצוב מערכת החינוך יידונו בוועדת שרים מיוחדת שבה משתתפים שר החינוך ושר האוצר.

☞ **קבינט מצומצם:** ועדת שרים מיוחדת הדנה בסוגיות הנוגעות לסוגיות ביטחוניות רגישות וליחסים

הבינלאומיים של ישראל. הישיבות מתקיימו בהשתתפות ראש הממשלה, העומד בראש הקבינט, שר

הביטחון ושר החוץ. לעיתים משתתפים בישיבות אלה גם שרים נוספים בעלי השפעה ועוצמה פוליטית.

הקבינט המצומצם נודע גם בכינוי "מטבחון", על שם המטבח שבו התכנס הקבינט של גולדה מאיר (ראש

הממשלה בשנים 1969–1974).

2. **הדרג הביצועי:** מורכב מכל הפקידים, הבכירים והזוטרים, המקבלים שכר מהמדינה ותפקידם לבצע את החלטות

הממשלה. למשל: כלל המשרתים בצבא- מהרמטכ"ל ועד אחרון החיילים, וכן במשרד החינוך- ממנכ"ל משרד

החינוך ועד המורים.

הדרג המקצועי מורכב מפקידים שעל פי רוב מהננים בתפקידים שנים רבות. דרג זה הוא בעל ידע מקצועי רב והוא

מכיר את דרכי פעולת המערכת מקרוב. עובדה זו מעניקה לפקידות המקצועית עוצמה רבה ויכולת להשפיע על אופן

התנהלות המשרד. עוצמה זו נובעת במידה רבה מהעובדה שהשרים הממונים מתחלפים לעיתים קרובות ולכן

רבים מהם אינם בקיאים בענייני משרדם. כדי להוציא את מדיניותם לפועל על השרים להיעזר בדרג המקצועי

ולהסתמך על מומחיותו.